

SERVICIUL
PREVENIREA ȘI COMBATAREA
SPĂLĂRII BANILOR

MD-2004, mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 198, www.spcsb.md, office@spcsb.gov.md Tel. (+373) 22-257-243

ORDIN

08 iunie 2018

nr. 17

***Cu privire la aprobarea Ghidului privind
identificarea și monitorizarea
persoanelor expuse politic***

În conformitate cu prevederile art. 19 alin. (1) lit. f), art. 22 alin. (1) lit. k), art. 22 alin. (2), art. 37 alin. (10), alin. (12) ale Legii nr. 308 din 22.12.2017 „cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului”,

ORDON:

1. Se aprobă „Ghidul privind identificarea și monitorizarea persoanelor expuse politic” conform anexei nr.1.
2. Se aprobă Lista funcțiilor care determină calitatea de persoană expusă politic la nivel național conform anexei nr.2
3. Interacțiunea cu entitățile raportoare, organele cu funcții de supraveghere și reglementare a acestora precum și controlul asupra executării prezentului ordin îl exercită Serviciul supraveghere și conformitate.
4. Prezentul Ghid va intra în vigoare la 23 august 2018.

Director

Vasile ȘARCO

GHIDUL PRIVIND IDENTIFICAREA ȘI MONITORIZAREA PERSOANELOR EXPUSE POLITIC

Capitolul I

DISPOZIȚII GENERALE

1) **Persoane expuse politic** reprezintă persoane fizice care exercită sau care au exercitat pe parcursul ultimului an funcții publice importante la nivel național și/sau internațional, inclusiv membrii organelor de conducere a partidelor politice.

2) **Persoane fizice care exercită funcții publice importante la nivel internațional** sunt persoane fizice care dețin sau care au deținut funcțiile de:

- șefi de state, de guverne și de cabinete de miniștri;
- viceministri, membri ai guvernelor, șefi ai cancelariilor de stat;
- deputați;
- persoane de conducere ale partidelor politice;
- judecători ai curților supreme de justiție;
- membri ai curților de conturi și consiliilor băncilor naționale;
- ofițeri cu grade militare superioare și supreme și funcții de conducere de nivel înalt;
- membri ai organelor de conducere și de administrare ale întreprinderilor cu capital de stat;
- membri ai familiilor regale;
- ambasadori și personal de rang superior din cadrul misiunilor diplomatice;
- directori, vicedirectori și membrii consiliilor de administrare a organizațiilor internaționale.

3) **Persoane fizice care exercită funcții publice importante la nivel național** sunt persoane fizice care dețin sau care au deținut funcțiile de:

- demnitate publică proeminentă în conformitate cu legislația națională;
- membrii organelor de conducere și de administrare ale întreprinderilor de stat, întreprinderilor municipale;
- membrii organelor de conducere și de administrare ale societăților comerciale cu capital majoritar de stat;
- persoane de conducere ale partidelor politice;
- ofițeri cu grade militare superioare și supreme;
- alte persoane fizice care execută funcții publice importante la nivel național.

4) **Membri ai familiilor persoanelor expuse politic** sunt soțul/soția sau copiii și soții/soțiile lor sau concubinul/concubina, părinții unei persoane expuse politic.

5) **Persoane asociate persoanelor expuse politic** sunt persoane despre care este cunoscut că sunt în strânsă legătură cu o persoană expusă politic, fie din punct de vedere social sau profesional, colegi de afaceri, apropiați de afaceri și/sau consilieri personali, în special consultanți financiari sau persoane care acționează într-o capacitate financiar-fiduciară.

6) **Persoană cu funcții de conducere de rang superior al entității raportoare** este un responsabil sau un angajat care deține cunoștințe suficiente privind expunerea

instituției la riscul de spălare a banilor și de finanțare a terorismului și care ocupă o funcție suficient de înaltă pentru a lua decizii cu efect asupra acestei expunerii și care nu este necesar să fie întotdeauna un membru al consiliului de administrație.

7) **Beneficiar efectiv** este persoană fizică ce deține sau controlează în ultimă instanță o persoană fizică sau juridică sau beneficiarul unei societăți de investiții sau administratorul societății de investiții, ori persoană în al cărei nume sau interes se realizează o tranzacție sau se desfășoară o activitate și/sau care deține direct sau indirect dreptul de proprietate sau controlul asupra a cel puțin 25% din acțiuni sau din dreptul de vot al persoanei juridice sau a bunurilor aflate în administrare fiduciară.

8) Informațiile sau datele obținute cu privire la persoanele expuse politic urmează a fi actualizate permanent, inclusiv în baza rezultatelor evaluării riscurilor, dar nu mai rar de cât o dată pe an, iar rezultatele reexaminării trebuie să fie documentate;

9) Calitatea de persoană expusă politic este menținută pe durata unui an după încetarea exercitării funcției publice, iar pentru cazurile de risc sporit acest termen poate fi prelungit, pentru o perioadă nedeterminată, la discreția entității raportoare.

10) Entitățile raportoare vor dispune de proceduri interne care vor asigura informarea clienților (inclusiv a potențialilor clienți) sau a reprezentanților acestora privind responsabilitatea de a oferi informații veridice privind calitatea de persoană expusă politic, cât și despre măsurile care pot fi aplicate de către entitatea raportoare în conformitate cu legislația privind prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului în cazul în care clientul (potențialul client) sau reprezentantul acestuia refuză să ofere informații privind calitatea de persoană expusă politic ori oferă date false sau incomplete entității raportoare.

Capitolul II

IDENTIFICAREA PERSOANELOR EXPUSE POLITIC, MEMBRILOR FAMILIEI SAU PERSOANELOR ASOCIATE PERSOANELOR EXPUSE POLITIC ȘI A BENEFICIARULUI EFECTIV

11) În procesul de identificare la stabilirea relațiilor de afaceri sau pe parcursul activității, precum și în cadrul unor tranzacții ocazionale, entitățile raportoare vor dispune de proceduri corespunzătoare interne pentru acumularea informației suficiente despre client, beneficiar efectiv sau persoană fizică privind corespunderea acestora cu definiția persoanei expuse politic. Concomitent entitățile raportoare vor întreprinde un set de măsuri bazate pe risc, inclusiv pe informații, date și documente obținute în rezultatul aplicării măsurilor de identificare prevăzute de lege pentru a determina dacă clientul sau beneficiarul efectiv al acestuia este sau nu persoană expusă politic, membru al familiei persoanei expuse politic sau persoană asociată persoanei expuse politic.

12) Inițial entitatea, în procesul de verificare, poate solicita o declarație în scris, sau îndeplinirea unui chestionar din partea clientului (inclusiv potențial client) sau a persoanei care îl reprezintă, unde acestuia i se va propune de a comunica, pe propria răspundere, informații suficiente despre dânsul, membrii familiei lui, persoanele asociate, beneficiarul efectiv, locul/locurile de muncă și funcția/funcțiile deținute pe parcursul ultimilor 12 luni etc.

13) Ulterior, entitățile raportoare urmează să verifice veridicitatea datelor obținute prin alte surse alternative de informații, care pot fi utilizate la identificarea persoanei

expuse politic, inclusiv:

- Pagina web oficială a Autorității Naționale de Integritate (www.ani.md) sau a autorităților similare din alte state;
- Furnizorii bazelor de date privind PEP;
- Mijloacele mass-media și revistele;
- Motoarele de căutare din internet;
- Alte surse disponibile.

14) Prin urmare, entitățile raportoare examinând informația obținută din cel puțin sursele nominalizate mai sus, vor stabili dacă clientul, sau persoana fizică care efectuează o tranzacție ocazională, sau beneficiarul efectiv, reprezintă persoană expusă politic, este membrul familiei sau asociatul persoanei expuse politic și consemnează acest fapt documentar.

Capitolul III

APLICAREA MĂSURILOR DE PRECAUȚIE SPORITĂ

15) În tranzacțiile sau în relațiile de afaceri cu clienții sau beneficiarii efectivi ai acestora care sunt persoanele expuse politic, membrii ai familiilor persoanelor expuse politic și persoanele asociate persoanelor expuse politic, entitățile raportoare, suplimentar la măsurile de precauție prevăzute de art. 5 al Legii nr. 308 din 22.12.2017 „cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului”, întreprind următoarele măsuri:

a) Obțin aprobarea persoanei cu funcție de conducere de rang superior la stabilirea sau continuarea relațiilor de afaceri cu astfel de clienți/beneficiari efectivi;

b) Obțin aprobarea persoanei cu funcție de conducere de rang superior pentru tranzacțiile cu valori substanțiale precum și analizează și se expun asupra raționamentului tranzacției cu solicitarea documentelor suplimentare aferente tranzacției;

c) Adoptă măsuri adecvate privind stabilirea sursei bunurilor implicate în relația de afaceri sau în tranzacții cu astfel de clienți/beneficiari efectivi/ dar și sursa fondurilor (averii) care se referă la originea întregii proprietăți adică a activelor totale a persoanei. În acest sens entitatea raportoare urmează să acorde atenție nu doar mijloacelor financiare care au fost transferate de la altă instituție financiară, cu excepția în care instituția financiară parteneră deja dispune de documente care confirmă că sursa fondurilor (averii) a fost stabilită.

Pentru identificarea sursei fondurilor (averii) pot fi consultate informațiile din alte surse și baze de date precum: informații privind salariul, impozitele achitate, bunuri mobile și imobile, declarația cu privire la averi și interese, etc.

d) Stabilesc tipologii și tranzacții care urmează a fi supuse unei monitorizări prudențiale în tranzacțiile cu depozite substanțiale și eliberări de numerar, tranzacții cu clienții din același domeniu de activitate sau sferă de influență;

e) Efectuează monitorizarea sporită și permanentă a relației de afaceri.

16) Entitățile raportoare întreprind măsuri pentru a stabili dacă beneficiarii unei polițe de asigurare de viață sau a unei anuități și/sau, după caz, dacă beneficiarul efectiv al beneficiarului sânt persoane expuse politic, membri de familie, sau persoane asociate persoanelor expuse politic.

Aplică monitorizare prudențială a întregii relații de afaceri cu deținătorul poliței de

asigurare prin stabilirea relațiilor dintre deținătorul poliței de asigurare și persoana expusă politic, identificarea motivului pentru desemnarea persoanei expuse politic ca beneficiar a asigurării, identificarea metodei de achitare a primei de asigurare.

Măsurile respective se adoptă cel târziu la momentul plății sau la momentul atribuirii totale sau parțiale, a poliței. În cazul în care au fost identificate riscuri sporite, entitățile raportoare, suplimentar la măsurile de precauție pentru clienți prevăzute la art. 5 al Legii nr. 308 din 22.12.2017 „cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului”, întreprind următoarele măsuri:

a) informează persoana cu funcții de conducere de rang superior înainte de plata veniturilor corespunzătoare poliței de asigurare;

b) efectuează o examinare sporită a întregii relații de afaceri cu asiguratul.

Capitolul IV

MONITORIZAREA RELAȚIILOR DE AFACERI CU PERSOANELE EXPUSE POLITIC

17) Entitățile raportoare, în procesul aplicării prevederilor p.15 a prezentului Ghid, în relațiile de afaceri cu persoanele expuse politic, membrii familiilor și persoanele asociate persoanelor expuse politic, aplică un proces de analiză și verificare, inclusiv prin prisma unor factori speciali, cum ar fi:

- persoana deține în proprietate ori controlează, integral sau parțial, direct sau indirect, o instituție financiară și/sau participant profesionist pe piața nebancară;

- persoana deține în proprietate ori controlează, integral sau parțial, direct sau indirect, o instituție financiară și/sau participant profesionist pe piața nebancară care este un partener sau corespondent într-o tranzacție cu entitatea raportoare;

- averea personală sau stilul de viață nu este în concordanță cu sursele legitime de venit sau averea cunoscută a persoanei, precum și tranzacțiile efectuate;

- există suspiciuni rezonabile că persoana a încercat să ascundă natura veniturilor sale;

- persoana este responsabilă sau capabilă să influențeze procese de achiziții publice considerabile;

- persoana este responsabilă pentru alocarea licențelor, autorizațiilor, permisiunilor guvernamentale limitate în sectoare considerate cu riscuri înalte de corupție precum: construcțiile, extracția mineralelor, ocrotirea sănătății etc.;

- persoana are acces preferențial la privatizarea fostelor active de stat;

- persoana expusă politic la nivel internațional, care este cetățean sau rezident, sau are interes de afaceri cu o țară cu risc sporit de trafic ilicit de droguri și substanțe psihotrope, țară cu un sistem politic bazat pe regim autocratic și autoritar sau țară care a fost identificată ca având deficiențe strategice inclusiv nivel ridicat de corupție;

- alte criterii în funcție de riscul identificat privind clientul, relația de afaceri, tranzacțiile efectuate etc.

18) Ca urmare a acestui proces, entitatea raportoare va stabili dacă activitatea sau tranzacțiile persoanei, inclusiv operațiunile efectuate în numele acesteia, corespund indiciilor și criteriilor din Ghidul cu privire la identificarea și raportarea activităților și tranzacțiilor suspecte în spălarea banilor (aprobat prin Ordinul Directorului SPCSB nr. 15 din 08.06.2018) informând, după caz, Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor, în conformitate cu prevederile art. 11 al Legii nr. 308/2017.

**LISTA FUNCȚIILOR CARE DETERMINĂ CALITATEA DE PERSOANĂ EXPUSĂ POLITIC LA
NIVEL NAȚIONAL**

D) funcții de demnitate publică proeminente în conformitate cu legislația	
1	Președinte al Republicii Moldova
2	Președinte al Parlamentului
3	Prim-ministru
4	Vicepreședinte al Parlamentului
5	Prim-viceprim-ministru
6	Viceprim-ministru
7	Deputat în Parlament
8	Ministru
9	Secretar general de stat
10	Secretar de stat
11	Secretar general al Guvernului
12	Secretar general adjunct al Guvernului
13	Guvernator (Bașcan) al Unității teritoriale autonome Găgăuzia
14	Președinte al Adunării Populare a Unității teritoriale autonome Găgăuzia
15	Vicepreședinte al Adunării Populare a Unității teritoriale autonome Găgăuzia
16	Președinte al comisiei permanente a Adunării Populare a Unității teritoriale autonome Găgăuzia
17	Prim-vicepreședinte și vicepreședinte al Comitetului Executiv al Unității teritoriale autonome Găgăuzia
18	Primar (primar general), viceprimar al municipiului
19	Președinte, vicepreședinte al raionului
20	Director general (director) al autorității administrative centrale
21	Președinte, judecător al Curții Constituționale
22	Președinte, membru al Consiliului Superior al Magistraturii cu activitatea de bază în Consiliu
23	Președinte, vicepreședinte al Curții Supreme de Justiție
24	Președinte, vicepreședinte al curții de apel
25	Președinte, vicepreședinte al judecătoriei
26	Procuror General, prim-adjunct al Procurorului General, adjunct al Procurorului General, Procuror-șef al procuraturii specializate, Procuror-șef al procuraturii teritoriale
27	Avocat al Poporului, Avocat al Poporului pentru drepturile copilului
28	Președinte, vicepreședinte, membru al Curții de Conturi
29	Director, director adjunct al Serviciului de Informații și Securitate
30	Director, director adjunct al Centrului Național Anticorupție
31	Președinte, vicepreședinte al Comisiei Electorale Centrale
32	Președinte, membru al Consiliului Coordonator al Audiovizualului
33	Președinte, vicepreședinte, membru al Comisiei Naționale a Pieței Financiare
34	Președinte, vicepreședinte al Autorității Naționale de Integritate
35	Președinte al Consiliului pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității
36	Guvernator, prim-viceguvernator, viceguvernator al Băncii Naționale a Moldovei
37	Director general, director al Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică
38	Director, director adjunct al Agenției Naționale pentru Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației
39	Director general, director general adjunct al Agenției Naționale pentru Soluționarea Contestațiilor
40	Președinte, vicepreședinte, membru al Plenului Consiliului Concurenței
41	Șef, șef adjunct al oficiului teritorial al Cancelariei de Stat

42	Director, director adjunct al Serviciului de Protecție și Pază de Stat
43	Director, director adjunct al Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor
44	Director, director adjunct al Centrului Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal
45	Șef al Centrului Serviciului Civil
46	Președinte, vicepreședinte al Consiliului Național pentru Acreditare și Atestare
47	Șef al Serviciului de Stat de Curieri Speciali
48	Director general, director general adjunct al Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor
49	Director general al Companiei Naționale de Asigurări în Medicină
50	Președinte al Casei Naționale de Asigurări Sociale
51	Director al Serviciului de Stat de Arhivă
52	Agent guvernamental – reprezentant al Guvernului Republicii Moldova la Curtea Europeană a Drepturilor Omului
II) personalul din cabinetul persoanelor cu funcții de demnitate publică proeminente în conformitate cu legislația	
53	Secretar general, secretar general adjunct al Aparatului Președintelui
54	Consilier al Președintelui
55	Șef al cabinetului Președintelui Parlamentului și al Vicepreședintelui Parlamentului
56	Consilier al Președintelui Parlamentului și al Vicepreședintelui Parlamentului
57	Șef al cabinetului Prim-ministrului, Primvice-prim-ministrului, Vice-prim-ministrului
58	Consilier al Prim-ministrului, Primvice-prim-ministrului, Vice-prim-ministrului
III) membrii organelor de conducere și de administrare ale întreprinderilor de stat, întreprinderilor municipale, precum și societăților comerciale cu capital majoritar de stat	
59	Administratorul întreprinderii de stat sau întreprinderii municipale;
60	Membrul Consiliului de Administrație a întreprinderii de stat sau întreprinderii municipale;
61	Președintele Comisiei de Cenzori a întreprinderii de stat sau întreprinderii municipale;
62	Administratorul Societății comerciale cu capital majoritar de stat;
IV) persoane de conducere ale partidelor politice	
63	Președinte, vicepreședinte al partidului politic
V) ofițeri cu grade militare superioare și supreme	
64	Șef Marele Stat Major al Armatei Naționale, Comandant al Armatei Naționale;
65	Locțiitor șef Marele Stat Major al Armatei Naționale, Director Marele Stat Major al Armatei Naționale;
66	Comandant Comandament Forțe Terestre
67	Comandant Comandament Forțe Aeriene
68	Comandant, șef al Statului Major al Trupelor de Carabinieri
69	Șef, șef-adjunct al Inspectoratului General al Poliției
70	Șef, șef-adjunct al Inspectoratului General al Poliției de Frontieră
71	Șef, șef-adjunct al Serviciului Protecției Civile și Situațiilor Excepționale
72	Director, director-adjunct al Biroului Migrație și Azil
73	Șef, șef-adjunct al Inspectoratului Național de Investigații
VI) alte persoane expuse politic	
74	Director, Director adjunct al Serviciului Fiscal de Stat
75	Director general, Director adjunct al Serviciului Vamal
76	Director, Director adjunct al Inspecției Financiare
77	Director, Director adjunct al Agenției Achiziții Publice
78	Director, Director adjunct al Agenției Proprietății Publice
79	Director, Director adjunct al Agenției Naționale pentru Sănătate Publică
80	Director, Vicedirector al I.P. „Agenția Servicii Publice”
81	Ambasador, Consul general al Republicii Moldova
82	Reprezentant permanent al Republicii Moldova în organizații internaționale